

Telegraful Roman.

Apare Martia, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondente

să se adreseze Redactiei «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.

Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de treiori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Preoțimea în serviciul statisticei.

— De Dr. Ioan Stanciu, paroh. —

III.

Să examinăm în fine și cazurile de moarte. La privirea cea întâi ne bate la ochi, că mortalitatea e mai mare la sexul bărbătesc, decât la cel femeesc. Aceasta iară e o regulă. Explicarea ar fi următoarea: fiind între cei nou născuți, — precum am văzut, — mai mulți de sex bărbătesc, decât de sex femeesc, e natural, că și mortalitatea e mai mare acolo decât aici, având în vedere mai ales și construcția corporală mult mai complicată și mai puțin rezistență a acestui sex. Între etatea 18—40 nu poate să fie mortalitatea cam egală, în urma nașterilor foarte primicioase pentru femei, dar apoi de aici încolo iar prevalează mortalitatea în detrimentul bărbăților, și anume, în urma ocupațiunilor mai grele și mai consumătoare, apoi în special în urma esecelor în petreceri și heuturi spirtuoase, care asemenea se socotesc de factori importanți în mortalitatea acestora.

Ca să se vadă anume cum se-
ceră moartea după sex până la 7 ani,
las să urmeze aici o mică tabelă, com-
pusă conform datelor din matricula
mortilor din anii 1911, 1912 și 1913.

Anul	Nașteri		Mortii p. la 7 ani			Din acești și 1 an			Notă	
	copii	copile de la născere	copit	copile	total	copii	copile	total		
1911	52	36	8	23	12	35	19	6	25	60
1912	45	42	7	17	16	33	13	9	22	59
1913	56	41	7	11	11	22	8	6	14	48
Total:	153	129	72	51	30	90	40	21	61	167

Anii 1914, 1915 și 1916, ca ani din toate punctele de vedere abnormali, nu luăm în combinație. Și dacă i-am lăsat să rămână înțeleși

l-am lăua, ei numai întăresc tesa, că adecăt mortalitatea e mai mare în general la sexul bărbătesc, decât la cel femeiesc, și în special la copii mai mari decât la copile. Dar e cu adevarat însăimantător rezultatul, când punem în comparație numărul total al morților cu pruncii de ambele sexe răposați încă la etatea de 7 ani, sau chiar și încă până la un an. Adeca în 1911 s-a avut morți de toți 60, din cari 3 copii până la etatea de 7 ani, va zică mai mult de 50%, iar din acești 25 aveau etatea până la un an, aproape jumătate din toată suma moror. Asemenea și ceialalți ani, cu puță oscilație. Fie de căutat cauza preamarei mortalității la copii în stările nitare, fie în lipsa alimentației suficiente, fie în alte împrejurări igienice, sit este, că se prăpădesc prunci în număr prea mare, și dacă s-ar lăua măsură necesare, cazurile de deces între lunci s-ar putea reduce cu

După în modul acesta fiecare paroh cuiaște referințele și starea faptică a edincioșilor săi, urmează, ca la sfârșitul fiecarui an să-și facă bilanțul și să îndemne la bine.

decreșterea numărului credincioșilor săi. Va vedea unul, că i-a crescut parohia cu 20, la altul cu 30, la altul cu 40 suflete. Sau zicem, că i-a scăzut cu atâta, sau cu mai mult. Dar apoi aceste cifre de creștere, sau de perdere, ar trebui și adăuse sau subtrase la sau din numărul de până acum al credincioșilor. La noi însă nici când nu s'a făcut numărătoarea credincioșilor la un timp dat, ceeace nu ar strica să se facă cel puțin tot la 10 - 20 ani, iar în interval să se facă exact operațiunea indicată. În forma aceasta am putea zice, că avem date statistice *exacte*, pe cari te poți baza la facerea unei statistici generale, măcar în calendarul arhieicezan.

Fiind vorba de acest calendar, nu vreau să scap din vedere vre-o câteva observări privitoare la datele lui statistice de acum. Ca ceva interesant vă rog să luați în mâna calendarul anului 1916 și 1917 și să faceți puțină comparație statistică. Din cele 34 protopresbiterate, în anul 1917 numai 8 au arătat schimbări în numărul sufletelor, iar 26 au arătat același număr, ca în 1910. Sa ne posion, că în 26 protopresbiterate în decursul unui an să nu se fi ivit nici o schimbare numerică, nici ca cerc întreg, nici ca luate singuraticele parohii din ele? E curată imposibilitate. Căutați și în anii premergători și veți constata aceleași adevăruri triste. Apoi poftiți, luați-vă osteneala și adunați numărul sufletelor indicate la parohiile unui tract și veți afla, că rezultatul nici decum nu corăspunde numărului total pus în fruntea fiecărui tract. Onoare exceptiunilor! Apoi dacă calendarul arhidiecezan are pretenția de a fi considerat de oficios, aşteptăm, — cu tot dreptul, — ca datele din el să fie exacte și să poată forma baza unor studii serioase.

Ar putea reflecta cineva, că doar noi în datele statistice nu ne basăm pe calendar, ci acesta pe datele noastre, pe cari le dăm la sfârșitul fie căruia an oficiilor protopresbiterale și prin acestea consistoarelor noastre. Dar în estrasul din protocolul familiar prima întrebare e: câte familii sunt în parohie? Sigur că trebuie dat răspuns exact, nu aproximativ, iar acesta se poate da numai dacă avem protocolul familiar făcut și întregit cu toată seriozitatea. Se mai întreabă în acel estras, câte suflete sunt bărbați și femei, câți știu ceti și scrie din aceia și din acestea? Tot întrebări, la cari nu putem răspunde exact, decât numai având protocolul familiar purtat în toată regula. Iar răspunzând numai aproximativ, ne-am însela pe noi însine și am duce în eroare

Cred, că cele spuse până aici nu stau în contradicție cu cele spuse de dl Dr. Gh. Comșa în articolul menționat. Din contră, ele se întregesc, având în vedere, că dl Dr. Comșa vorbește de statistica numerilor mari, iar eu am dat atențiuie mai mult statisticii locurilor mici și mijlocii.

tisticiei unui cerc mai mare. Doar e clar, că dacă noi în parohii nu avem date exacte, forurile mai înalte asemenea nu pot avea date sigure. Să ca stările în viitor să se îndrepte în mai spre bine, cred că ar fi neapărat de lipsă înființarea unui birou statistic central, pe lângă consistoarele noastre, cu personal suficient și bine calificat, de unde vom primi apoi îndrumările necesare și căruia îi vom servi cu datele cerute. Atunci nu vor mai fi parohii, în cari să nu se știe pozitiv, câți știu ceti și scrie, câți credincioși de ai nostri sunt duși în serviciul patriei, câți au fost decorați în lupta aceasta gigantică. Onoare și laudă exceptiunilor, dar atunci sigur fiecare va sta la locul său, și va împlini datorința conștiențios, iar elementele mai slabe pe cale legală vor fi aduse la reson.

Învoeala austro-ungară. Per tractările care decurg de mult, de un an și mai bine, între guvernul ungur și cel austriac, pentru prelungirea contractului prin care se regulează raporturile economice dintre cele două părți ale monarhiei noastre, au fost acum în mod definitiv terminate, după cum se vedește dela Viena, și astfel învoeala austro-ungară poate fi considerată de perfectă. Până acum prelungirea contractului se făcea tot pe căte zece ani, de astădată însă, probabil, că s'a făcut pe douăzeci de ani, fiindcă aşa cer interesele mai înalte de stat, atât ale Ungariei, cât și ale Austriei. Acum se vor începe pertractări cu Germania, pentru legarea unei convenții vamale-comerciale, în scopul, ca după răsboi puterile centrale să formeze un bloc puternic economic, care să poată luta cu puterile din antantă și pe terenul economic. Amănuntele despre felul cum s'a legat noua învoeală austro-ungară nu le cunoaștem, și guvernul țării nici nu are intenționea să dea publicului mare informații esacte asupra lor, până nu se termină pertractările cu Germania.

Din parlament. În ședința de Luni a dietei s'a continuat discuția asupra raportului guvernului despre punerea în aplicare a măsurilor escepționale, votate pentru durata răsboiului. A vorbit și contele Andrásy, criticând guvernul, care se folosește de drepturi escepționale sprijinit de o majoritate ilegală. I-a răspuns imediat ministrul-president, contele Tisza. Înainte de încheierea ședinței a adresat apoi guvernului interpelație urgentă, atât contele Apponyi Albert, cât și contele Károlyi Mihály, în chestia întărișerii vamale-comerciale cu Austria. Ambii au cerut lămuriri dela guvern în privința condițiilor sub cari a fost legată învoeala. Ministrul president, contele Stefan Tisza, a răspuns, că pertractările între cele două guverne au ajuns până acolo, că acum se pot începe pertractările economice cu Germania. Cele două guverne aşa s'au întăles, că destăinuirile în privința amănuntelor se nu facă, pentru că pot se fie păgubitoare la negarea convențiilor cu alte state. Intenționea guvernului e însă aceea, ca noua învoeală se fie prezentată spre ratificare nouului parlament, dacă vor permite împrejurările. Interpelanții nu au fost mulțumniți cu răspunsul, dar casa l'a luat la cunoștință. În ședința de Marți s'a continuat discuția asupra cunoscutului raport al gu-

Conflictul american-german.
După știrile mai noi, venite din America, senatul statelor unite americane a dat
presidentului Wilson împuternicire de a
putea folosi puterea armată a statelor unite
după propria sa chibzueală spre apărarea
comerciului, vieții și averii cetățenilor din
America. Hotărîrea senatului a fost luată
cu unanimitate, iar după anunțarea ei,
domnul Wilson a prezentat senatului un
proiect de lege despre introducerea obligativității generale în privința serviciului
militar. Senatul are se o voteze, precum
a votat și celelalte legi excepționale, pro-
puse de guvern. Ceeace înseamnă, că sta-
tele unite americane se pregătesc în mod
serios de răsboi. Tot din America vine
știrea, că domnul Roosevelt, presidentul
de mai nainte al statelor unite americane,
și-a format o armată de 200,000 de oa-
meni, cu care vrea se vină în Europa,
întru ajutorul antantei. Instruirea soldaților,
cari s'au anunțat de bună voie, ca volun-
tari, se face cu multă sărăguință, în două
tabere militare, pentru că domnul Roose-
velt vrea să-și trimîtă trupele cât mai cu-
rând în Europa, ca se sdrobească pe
Nemți. Sperăm însă, că submarinele ger-
mane vor purta de grije să li se facă pe
drum primirea obiceinuită solemnă.

Lordul Derby e pessimist. Pe când cîialăți mari de gură din antantă se laudă, că în vara anului acestuia răsboiul mondial va fi terminat, cu învingerea finală pe partea antantei, ministrul de răsboi al Angliei, lordul Derby, e de altă părere: se teme, că răsboiul va fi încă de o foarte lungă durată. A rostit adecă o vorbire într-o mare întunire publică, și și-a admoniat ascultătorii, se nu fie prea optimiști și se nu lege prea mari nădejdi de apropiata terminare a răsboiului, care poate se țină mai mult decât a ținut. Și-a încheiat vorbirea cu cuvintele următoare: «*Optimismul nu e acum la loc, dar pentru aceea totuși vom învinge. Răsboiul va dura încă multă vreme, poate mai mult decât a durat! ..*» N'are a face, domnule Derby. Bine că învingeți mereu cu gura, lăsându-ne pe noi se învingem — în faptă.

Ofensiva nouă. Ziarele franceze și engleze scriu, că ofensiva cea nouă, pentru care se fac pregătiri mari de multă vreme, are se fie începută la frontul dela apus în zilele cele mai apropiate, imediat cum permite vremea, pentrucă acum e încă ger și frig mare și la frontul apusean, ca la cel răsăritean. Cei din antantă se laudă, că de astădată situația e favorabilă pentru ei, fiindcă Germania n'a putut se concentreze la frontul apusean decât numai 166 de divizii, pecând Francezii, Englezii și Belgienii au împreună la frontul acesta 250 de divizii. Germanii apoi vor putea pune în funcționare cel mult 10,000 de tunuri, pecând antanta are la frontul acesta 15,000 de tunuri. Tot așa se laudă cei din antantă și cu situația dela frontul răsăritean, unde Rușii ar avea trupe enorme, bine pregătite, cu cari vor începe și ei la primăvară o ofensivă nouă. Tunuri au și Rușii destule și au muniție suficientă pentru ofensiva nouă, pentru care de săptămuni se fac pregătirile necesare!.. Lăudăroșile acestea n'au se sparie și se intimideze pe nime. În situații de acestea s'au mai aflat puterile centrale în cursul răsboiului. De multeori au trebuit se lupte ai noștri în contra prepuților enorme, unul contra trei, ori contra cinci. Au învins în trecut greutățile de natura aceasta, și vor învinge și de astădată cu siguranță. Privim deci cu toată încrederea la cele ce

Preoțimea de astăzi și de mâne.

— De preotul Ioan Dandea. —

(Urmare).

Afără de amintitele mijloace de propagandă vie religioasă morală prin o activitate apologetică-predicitorială, mai sunt: Catehizația tinerimii, înființarea școalelor biblice, unde să se cetească biblia și să se esplice tinerimei și oamenilor adulți. Preoțimea trebuie să se îngrijească apoi și de educația păstorilor, prin spectacole educative: concerte, teatru, spectacole cinematografice. Duhul anti-religios și antibisericesc se poate paraliza, învinge, și prin o activitate intensivă misionară, internă și externă. Spre scopul comun al misiunii interne și externe e de lipsă în primul rând înființarea unui institut biblic pentru tipărire și răspândirea bibliei pe seama poporului și a tinerimii. Acest institut are să se îngrijească și de tipărirea și răspândirea «Gazetei creștine» pentru intelectuali și popor. Preoțimea organizată ar avea datorință să se îngrijească de înființarea, după pilda protestanților, de societăți pentru răspândirea cretinismului și a pietății creștine, societăți pentru ridicarea morală a creștinilor depravați, asiluri pentru copiii părășiți, pentru femei căzute, pentru oameni sărmani, pentru cei liberați din închisori, ospicii pentru mese și călători, colonii de muncitori pentru cărșiorii vagabunzi și schilozi, institute de binefacere, mai ales pentru săraci și bolnavi, societăți de cumpătare sau de temperanță, societăți de religiositate și moralitate pentru junime, institute pentru răspândirea învățăturii creștine în sens ortodox prin societăți creștine misionare biblice și de tractate, prin societăți de imprimerie etc. (Istoria bisericească, de Eusebie Popovici, vol. II, pag. 389).

Misiunea externă se manifestă prin activitate apologetică, între semidocți, între intelectualii molipsiți de indiferentismul moral și religios, de necredință, între acei credincioși, cari sunt molipsiți de sectele protestantice po căte și de doctrina socialistă, iar între adevărații credincioși prin activitate pastorală însuflată, prin care preotul «pe cea rănită o vindecă, pe cea slabă o întărește, pe cea tare o păzește», pe toate le paște cu judecată.

Păstorirea sufletelor se face în mod colectiv și individual. În mod colectiv își păstrează preotul credincioșii prin săvârșirea plină de însuflare a slujbelor bisericești, publice și private, predispunând pe ascultător spre sentimente religioase prin puterea cuvântului. Căci Ioan Gură de Aur scrie: «Pe lângă fapte este oarecum numai un mijloc și un drum de însănătoșare, învățarea cu cuvântul. Aceasta este instrumentul, nutremântul, amestecul cel mai bun de aer; aceasta ține locul medicinei, aceasta este folcul, aceasta cuțitul, și dacă aceasta n-ar folosi nimica, toate celelalte sunt zadarnice. Cu aceasta conservăm sufletul cel căzut și potolim pe cel aprins; cu aceasta tăiem ce este de prisos, împlinim la loc ce lipsește și facem toate căte ne ajută la sănătatea sufletului». (Despre preoție, pag. 114 și 115). «De aceea trebuie să punem mare silință ca să locuească cuvântul lui Cristos bogat întru noi, căci avem tot intins lipsă ca să ne apărăm cu aceasta (cuvântul), parte pentru că nimerim noi pe ei». (Despre preoție, pag. 116).

Pentru să locuească puterea cuvântului neconcenit la preot, el trebuie neîntrerupt să studieze. Căci chiar să aibă talent mare de cuvântare, nici aşa nu este scutit de neîntreruptă osteneală. Pentru «arta cuvântării nefiind înăscută, ci având a se învăța, îl părasește și când ar fi ajuns dânsul până

la culmea ei, dacă el nu cultivează prin neconcenită sărăguință și deprinderă destoinicia aceasta». (Despre preoție, pag. 139).

Miezul cuvântărilor și învățăturilor ce le dă preotul vor fi cu atât mai preioase și mai rodnice, cu cât preotul va fi studiat sf. scriptură mai temeinic. Mai departe preotul își păstrează credincioșii prin tractare blândă în vorbe și gesturi, prin suportarea cu răbdare a incomodităților și a împunsăturilor venite dela unii dintre credincioși chiar, dar mai ales prin *pilda vieții sale*, prin fapte, prin armonia dintre vorbe și fapte, așa cum în mod individual.

Ca activitatea preotului să fie rodnică, trebuie întemeiată pe baze morale, pe întregitatea morală, pe curăția vieții și pe virtutea lui supramonească. «Căci preoția se poartă pe pământ, dar are un rang de servicii cerești... De aceea trebuie să fie preotul atât de curat, ca și când ar sta în ceriu însuși, în mijlocul puținelor acelora». (Despre preoție, pagina 48).

Pentru aceasta se și cer condiții grele pentru primirea în cler și pentru păstrarea acestei demnități. Mai întâi de toate se cere dela preot chemare de sus și vocațione. «Căci dacă aceia, cărora li s-au încredințat stăpânirea peste cetăți, nefiind înțelepți și isteti, li se dărâmă cetățile și se dărapă și însuși pe sine, cu atât mai vârtos cred cumpă acela, căruia i s-a dat în seamă împodobirea miresii lui Cristos, biserică, va avea trebuință de putere atât din sine însuși, cât și de sus, ca să nu păcătuască». (Op. cit. I. G. de A. pag. 71 seq.).

Puterea de sus o primește preotul prin dar și ajutor dumnezesc, care se pogoară ca o încununare a puterii morale, ce isvorește din sufletul preotului. Virtuțile cărăi împodobesc pe un preot și cari isvorăsc din puterea lui morală sunt după apostolul Pavel următoarele: Epacopului i se cade că fie fără prihană, al unei muieri bărbat, privighitor, treaz la minte, bine împodobit, iubitor de streini, învățător, nebun, nelacom la dobândă urâtă, blând, nesfănic, neiubitor de argint, casa sa bine chivernisindu-și, feciori având ascultători cu toată curăția. (Timotei III, v. 1-5).

Viața preotului trebuie întocmită după viața celui mai mare preot din toate timpurile: «sfânt, fără răutate, fără spurcăjune, osebit de păcătoși, și mai înalt decât cerurile». Curăția trupului și a inimii lor drept cuvânt cea mai frumoasă, cea mai de lipsă și cea mai de căpetenie virtute a preotului: Incinge-mă o Doamne cu brâul curățeniei, se roagă preotul, stârge din inima mea boldul lăcomiei, ca să rămână întru mine virtutea înfrânră și a curățeniei!

Ca armă pentru păstrarea curățeniei trupului și a inimii e trezia. «Treaz la minte trebuie să fie preotul în gustarea plăcerilor lumești și cu deosebire în consumarea beuturilor alcoolice, cari periclitează cea mai de seamă virtute a preotului, curățenia trupească și înfrânrarea. Un preot de-dată plăcerilor și desfășările lumești devine somnoroas, comod, fără gând și poartă mai multă grija pentru trupul său, decât pentru păstorirea turmei incredințate lui. Cum poate preotul predica cumpătarea și înfrânrarea, dacă el e de-dată desfrâului și necumpătului? (Rev. Teol. 1912 nr. 9, pag. 265, 266).

Pentru acest motiv preoțimea nu ar trebui să fie indiferentă nici în fața spectacolelor și a distracțiunilor publice, ca concerte, reprezentării cinematografice și teatrale etc. Preotul treaz la minte este în stare să se stăpâni pe sine, să fi îngăduitor și răbdător. «El este dușman declarat al urei și dușmaniei, al prigonirii și defaimării». (Rev. Teol. 1912, pag. 263 seq.) «Căci nimic nu turbură curățenia

simbului și străbaterea cugetelor așa ca mânia cea pornită în disordine și în furie mare. Aceasta corumpe și pe cei înțelepți. Ca la întunecimea unei lupte de noapte, așa nu vede mânișul cu ochii sufletului său nici o deosebire între amici și inimici și între infami și respectați, ci tractează de o potrivă pe toți... chiar de ar avea

a patimi daună, ca să-și mulcumească plăcerea sufletului. Un fel de placere este focal mână și plăcerea stăpânește mai rău sufletul, răsturnându-i cu fundul în sus toată starea lui cea sănătoasă... și face totdeauna pe om gata să lovită fără temeu și cauză. Cel ce nu este în stare să stăpâni și înfrâna mânia, ci își ese ușor din cumpăt, dacă i s-ar încredința oficiul de antiste, ca și o fiară sălbatică ce se întăpă de toate părțile și de mii de mâni n-ar putea trăi în liniște, și pentru cei dați în sama lui ar face o mie de răutăți». (I. G. de Aur 68, 69).

«Viața preotului trebuie să fie

de toate părțile în armonie frumoasă,

căci atunci rămâne neînvinșă de cei

cei întind curse... frumusețea lor su-

fletească trebuie să fie totdeodată nu

numai bucuria, ci și lumina sufletelor».

(Va urma.)

Transport de trupe peste mare.

Flota pentru transportul trupelor se compune de comun din vapoare comerciale.

Cu cât corabia este mai încăpătoare, cu atât se pot transporta mai ușor unitățile de trupe. Cavaleria trebuie să fie dusă pe vasele cele mai mari, căci caii nu pot suporta vacilaarea micilor vase.

In general transportarea cailor este extraordinar de grea, în considerare că vapoarele nu sunt întocmite în acest scop. Când englezii în 1900 au dus din Anglia 35 mii de cai în Africa sudică, au pierit în călătoria pe mare de 40 zile 1400 cai.

Englezii socotesc după tone capabilitatea de transport a vapoarelor. La un drum mai lung se numără de tot omul 2.5, de tot calul 7.5 și de tot tunul 4.5 tone. Una basarabeană, cu înălțimea materialul său, are trebuință de 5000 de tone.

In călătoria mai lungă se socotește pentru 50 de oameni căte un căpitan, în care se coace pâne de patru ori pe săptămână. Pentru 50 de oameni și 30 de cai se întrebunează un condensator, în scop de a produce apa necesară, și anume, căte 3.5 litri de om și 20 litri de fiecare cal pe zi.

Imbarcarea se face sau cu ajutorul luntrelor, sau de adreptul din port în vapor.

Debarcarea trupelor depinde dela împrejurarea, că oare se execută pe maluri dușmane, sau pe maluri pretinente? Dacă America de astăzi să meargă în răsboi, ar fi vorba despre cazul din urmă.

De obicei în vreme de secesiuni se putea debarcă 25.000 infanteri, 1000 de călăreți și 60 de tunuri.

O armată statătoare din zece divizii (cam 200.000 de oameni), cu întregirile necesare, ar avea trebuință de întindere cam de 1.300.000 de tone, — se cer, va să zică, mai multe sute de vapoare.

Avis și rugare.

Nepătrând satisfacă tuturor comandanților cu promptitudinea de până acum, pentru crucea timpului și a speselor împreunate cu multă corespondență aducem pe calea aceasta la cunoștința onoratului public din afară, că intărzierile, cari provin la unele comande, nu se ivesc din cauza librăriei, ci pe deosebire din cauza lipsei de material, iar de alta din cauza lipsei de brațe muncitoare, cari sunt necesare la executarea diferitelor cărți și protocoale, mai ales la compactator, precum adesea și din cauza circulației neregulate a poștei. Toate comandele, cari nu se pot executa pe deplin, sau prompt, se țin însă în evidență și se efectuează îndată ce suntem în posesiunea cărților, respective tipăriturilor comandante. Calendarul arhidiecezan pe 1917 este cu desăvârșire epuisat.

Librăria arhidiecezană.

† Ermil Borcia.

Așezat pe catafalc înalt, în sicriu de lemn, împodobit cu două cununi frumoase: una a îndureratei familii, alta a funcționarilor superioři dela banca de asigurare «Transilvania» din Sibiu, foști colegi de ai decedatului, — astfel așteptat, fără grau și fără suflare, pururea veselul și de toți regretul Ermil Borcia momentul, în care să fie redat de tot pământului din care a ieșit omul și în care are să se relincoarcă, mai curând sau mai târziu, fiecare ființă vie omenească.

Pentru a-i da onorurile din urmă și însoțire la facerea acestui ultim drum din lumea aceasta, s'a adunat un public numeros și ales, s'a adunat toți pretinii și cunoscuții din Sibiu ai decedatului în capela cimitirului central, unde s'a celebrat prododul. A fost de față aproape întreaga inteligență română din Sibiu, domni și dame, iar banca de asigurare «Transilvania» a fost reprezentată la înmormântarea fosului ei funcționar dibacu și conștiensios prin o deputație, condusă de domnul director al institutului.

Actual înmormântării s'a inceput la orele 3 după ameazi (Luni, în 26 Februarie n). Ia săvârșit domnul protopresbiter Dr. Ioan Stroia, iar răspunsurile le-a dat un cor mișc improvizat, condus de domnul Ionel Crișan, cântăreț de operă.

După terminarea înduioșetorului serviciu divin, domnul protopresbiter Dr. Ioan Stroia a scos la iveală într-o vorbire frumoasă facultățile alese și însușirile bune ale decedatului, pe care neamul l'a pierdut prea curând. Vorbirea domnului protopresbiter a fost urnătoarea:

Jalnici ascultători!

Fiecare mormânt, care se deschide înaintea ochilor măștri, produce jale și durere, chiar și atunci când ar fi menit pentru cel mai neînsennat om sau frate al nostru. Această jale și durere ne-o produce fiecare mormân, fiindcă ne silește să ne aducem aminte de adevărul rostit de Creatorul nostru celor dintâi oameni în rai, când i-a oprit să rănânce din pomul binelui și al răului, puându-le în vedere, că de vor mânca, cu marte vor muri. Poaruncă aceasta strâmoșul Adam nu o a jinut; astfel a urmat pe deasupra moșii caruțe asupra tuturor oamenilor născuți din cei dintâi oameni. De sub povara ei or pământean n'a putut și nu poate să scape. Nici chiar fiul lui Dumnezeu, Isus Cristos, care a venit să mantuie omenimea de jăcatul acesta strâmoșesc, nu a putut să scape de moarte. Si el a trebuit să bea păhrul amarului acestei vieți până în fund. Jala și durerea ce ne-o produce moartea oamenilor și cunoscuților este mai mare tunci, când nu atinge persoane bătrâne, grăboiți de sarcina anilor și greul vieții, ci distrugă vieți tinere și rupe legăturile dintre oameni, cari după ani și după așteptări ar fi putut să fie trebuit încă să substea.

Si aici, jalnici ascultători, ni se prezintă firul vieții unui frate al nostru rupt după o noastră părere înainte de vreme. Fratele nostru Ermil Borcia, în rul căruia ne-am adunat de astădată, după vîrstă lui fiind abea de 47 de ani, după și înțelegătorul lui ager și plin de umor, după voile lui de muncă în agricol literaturie noasă, după ale noastre așteptări ar fi putut că să se bucure de viață spre bcuria lui și folosul obștesc. Se vede însă că un verme neadormit, care probabil a început de mult timp să roadă la rădăcini pomului vieții sale, l-a făcut pe omul fară din seamă vioi și asociabil și plin de spirit, afară de seamă plăcut în societatea înțelegătorul să se retragă din vîrful vieții. Mai întâi părăsindu-și cu greu «ciul său», care l-a ocupat la institutul «Transilvania» în credință și devotament peste 20 ani, și-a cerut acum către anu pensiunea sa. S-a dedicat apoi exclusiv predictelor lui ocupării literare, aici în Sibiu edactând că și până aci an de an «Poznaș», unul din cele mai răspândite calendar ale noastre, redactând și mai de departe la libertatea, Bobârnacii, atât de plăcuți, și oiai interesante, atât de apreciate, iar înțindu-se mai bine a trecut la Brașov în perioada urmă, ca colaborator la Gazeta, unde împreună cu alii soți a căutat din toate uterile a contribui, ca această bătrâna getă să-și mențină valoarea ei istorică și litorală în desvoltarea poporului nostru.

Vîrtejul răsboiului neferici mondial care s'a deslănit în toamna trecută, durere, și asupra unor plajuri săvârșă a patruie noastre, și care a vărsat a de mult amar și jale asupra noastră, a uror, l-a sguduit și pe el cu desăvârșiri. Nu se mai află bine în Brașov și năea necesitatea arzândă a-și vedea d'recreati.

une. Să reîntors iar aici la locul său natal, ca sub ochii cei buni și iubitori ai mamei sale, sub îngrijirea sorei sale și a fratelui său să mai încerce repararea nervilor săi sdrobobi de muncă și sbucium. Grijă mama și dragostea fratilor încâlzișă și-i dete nădejdi de îndreptare, când de-o dată un nou inamic se arată, o slabiciune de înimă, care fără veste, înainte de timp, înainte de gândurile noastre, îl răpește din sinul lor săi și din mijlocul lucrărilor sale literare și ne aduce întrăstă situație a ne lăsă și dela el, care părăsește pentru totdeauna plaiurile acestei vieți, rămas bun. Iubitul nostru frate Ermil Borcia, odinioară atât de vorbări, iată-l zace mut și tacut înaintea noastră și nu mai este în stare a descoperi sentimentele de cari stăpânit a fost până la ultima răsuflare. Iau dar eu, ca preot, care atât de bine l-am cunoscut ca coleg și prețin, sarcina aceasta tristă de a va zice în numele răposatului ultimul cuvânt de adio. Mă îndrept mai întâi către tine, dulce mamă, care din frageda lui copilarie cu iubire de adevarată mamă l-ai imbrășiat și sub aripile dragostei cu ceilalți fi și ai tăi l-ai crescut, și își zice: Iți mulțumesc din adâncul inimiei mele pentru dragostea arătată până în ultimul moment al vieții mele. Domnul cerurilor să îți răsplătească cu fericirea cea vecinică, menită mamelor adevarăte. Domnul să te măngăie și să te întărescă în supărarea, ce și-o fac prin trecerea înaintea ta la cele vecinice. Iți mulțumesc și ie, dulce soră și iubit frate, cari atât de mult m-ați îmbrășiat cu legătura dragostei frătești și m-ați măngăiat și întărit în stările mele de desnădejde. Dumnezeu vă împărtășească de tot binele, Dumnezeu vă dee viață, ca să puteți fi toia și sprijin iubitei noastre mame până la ciasul ei din urmă. Se îndreaptă apoi către noi toți, rudei, colegi de muncă, pretini și cunoșcuți și ne roagă, că dacă ne-a supărat în decursul vieții sale cu vre-un cuvânt, cu vre-o glumă de a sa, să-l iertăm, asigurându-ne, că el cu voia și din rătățe nu a făcut nici-o dată nimănui nici un rău. Si toți căți am convenit cu el și l-am cunoscut, îl credem pe deplin; în fratele Ermil pornirea rea sau suflul rău n'a existat. De aceea să zicem din adâncul inimiei noastre cuvintele creștinești: «Dumnezeu să-l ierte».

Iar tu, Doamne, care locuiești în locurile cele cerești, fă sufletului acestui călător al vieții, care aici în lume mult a lăsat pentru însemnarea vieții oamenilor săi, în locașurile tale cele cerești un loc de odihna, ca să se învrednească și el și străduce cărțile cerești, acum și pururea și în vecii vecilor amini.

In numele mănuitorilor de condei, în numele scriitorilor și gazetarilor români, mica ceată de robotă spirituală ai neamului, din care a făcut parte și decesul Ermil Borcia, și-a luat rămas bun dela cel trecut la cele veinice domnul Dr. Ioan Broșu, rostind în fața alesului public asistent cuvântarea următoare:

Jalnic ascultător!

Soarta a voit ca în cursul groaznicei frâmântări de arme, ce a astupat parecă cu pământul scormonit de mine și granate, toate isvoarele clare ale poeziei, să prohodă înălță pe unul din puținii mănuitorii de conde ce ne-au mai rămas. Omul acesta pe lângă darul altor insușiri de ordin intelectual, era și un prețin devotat, un om de înimă, un sincer camerad prin simțăminte și convingeri. A petrece la groapă un amic, însemnă totdeauna a supraviețui o clipă, cu care viața intr'un avant de generozitate nedreaptă, să îndură să te mișuască. Însemnă și o probă să biruiești într'o luptă înegală forțe necunoscute și fatale, cari pentru a-ți amâgi cu vraja lor străină cugetarea, îți îngăduie să sorbi din cupa vieței veninul fulgerător din fund, investimentul în stropi sonori de muzică și poesie.

Ceice în ceasuri de migăleală, întocmai ca și acei pescari de perle din adâncul măriilor, au căntărit cuvintele luminoase pentru de a le găsi ritmul, sonoritatea, și profuzinea vibrațiilor lor multiple, în gama unei strofe; ceice au înțeles să-și asculte în vulțorarea năprasnică a lumii și glasul inimii înălțat peste cuvântul hotărător pe care aurul obiceiuiește azi, să și-l arunce greu în cumpăna când se căntărește creerul și sufletul unei persoane: acela îmi va pătrunde intenția, și va și fără multe paranteze, pentru ce m'am gândit să mă opresc pentru un moment în fața sacerdului încremenit, târnind în vestmântul său de lemn rămăștele pământești ale prietenului nostru Ermil Borcia.

A servi la altarele poeziei, este un sacerdotu al jertfei și al lipsei de ori și ce interese material. Trebuie să învingi o armă întreagă de prejudecăți: mai întâi pe cele ale publicului cetitor, și apoi pe cele mai dificile, pe ale tale proprii. Să vă imaginează acum ce proporții neîndinătate vor primi într-o conștiință severă, aceste res-

tricții ce și le impune un scriitor, care își permite și lucrul atât de nevinovat de a-ți smulge prin arta și umorul lui un zâmbet de pe buze, de a-ți servi o glumă, un calambur, un madrigal, sau o epigramă. Si poate, dacă un alt concurs de împrejurări mai priicioase, ne-ar fi luat de sub scutul lor, la trezirea vieții literare românești din Ardeal, și dacă n'ar fi trebuit să râdem poate așa de adeseori printre lacrimi, talentul pretinului Ermil Borcia, care știa cu atâtă veră să împreune în strofe lapidare, schințeeri de spirit și bizare jocuri de cuvinte, ar fi atins înălțimi și perfecționi de formă, stăpâname numai de un mic număr de protejați ai poeziei...

Intristați ascultători!

La poporul nostru se crătu mult paralele când e vorba de artă, și se râde bine și la timp, puțin! Este un rezultat al durerii, ce și-a sălășuit resortul în adâncurile subconștiente ale sufletului, robit sub lipsa repaosului cel dă numai binecuvântările inbelșugate ale culturii adevarăte. Scriitorii noștri nu prea au datina să-și facă și ei testamentul, ca ori și care om de bună rânduială, pe patul durerilor. Publicul cetitor este uneori așa de crățător, încât uită că și un literat are nevoie de hârtie, pentru de-a-și în nemură lasământul, prin sume fabuloase dacă voiți, sau vorbe mari... De aceea se revoltă și Ermil Borcia, cu atâtă amară ironie, într'u din epigramele sale, când zice:

«Si cei ce mor în calicie
Fac o mică economie;
Nu pierd banii, pe hârtie
Testamentul să și-l scrie...»

(Cruțare).

Si el, gazetarul și publicistul, care a gustat toate mizeriile împreunate cu generația purtare a condeiului pe filele albe, ce trebuesc și umplute într'o zi, și la o oră anumită și care a avut prilejul să vadă deaproape lipsurile unei vechi gazete, dintr'un oraș și mai vechi, a putut liniștit să scrie și strofa aceasta:

«E dornic de cete
Românul, și îl place
Să sprijinească munca
Culturii, ce se face;
Iar căt pentru ziare
El chiar se prăpadește:
Pe toate le-abonează,
Dar... nu le cam platește...»

Scumpe Ermill Noi te-am avut drag ca pe un frate. Noi, cari am râs, te-am săm și o lacrimă la marginea sicriului tău! Primește, te rugăm, din lumea ta de vise eterne, umilul nostru prinos de recunoștință. Duhul tău va găsi de bunăsemă cu mult mai frumos răspălat cuvenită la acei pretini ai artei tale, cari azi n'au putut veni să arunce cea din urmă mână de fără peste tine, ce pleci acum din mijlocul nostru pentru totdeauna.

In veci pomenirea ta!

Sicriul a fost apoi ridicat de pe catafalc și cu carul mortuar dus până la groapă, unde a fost aşezat în sinul pământului rece, spre odihna vecinică a celui din sicriu, a neuitatului nostru Ermil Borcia, mutat la cele eterne atât de curând și regretat și deplâns de toți căți l-au cunoscut.

Odhinească în pace!

Răsboiul.

La frontul răsăritean a fost în zilele trecute pe unele locuri activitate mai vie militară, iar în Macedonia și la frontul italian situația a rămas neschimbătă. La frontul dela apus, între Ipern și Somme, trupele engleze au făcut încercări de înaintare, dar numai într'un loc le-a succes să între în pozițiile germane. Pe la Arras prin O contraofensivă succesoare dușmanul a fost scos din pozițiile cucerite. Focul de artillerie pe unele locuri a fost mai viu la frontul acesta decât mai multe. Cerul și frigul începe a se muia la toate fronturile. Submarinele își împlinesc cu succes misiunea. În fiecare zi vin știri despre nouă scufundări de vapoare încărcate: de ale statelor aparținătoare antantei și de ale statelor neutrale, aflate în zonă oprită. Telegramele ultime ne mai comunică următoarele:

La frontul dela răsărit, în Carpați, au fost lupte pe ambele laturi ale drumului spre Valea-Putna și trupele noastre au luat în ele mai multe înălțimi dela Ruși. Un punct de razim din

un tunel au trebuit însă să-l abandoneze ai noștri, după ce au nimicit mai întâi toate întocmirile de apărare. La frontul italian focul de artillerie e viu prețutindenea. Toate semnele arată, că la Isonzo e în desvoltare o nouă luptă mare, provocată de nouă ofensivă italiană, care va fi acum a zecea încercată la frontul acesta, dar totdeauna fără nici un rezultat. Pe la Gorița aviatorii noștri au aruncat bombe cu bun succes asupra taberei dușmane. În Carpați ai noștri au luat dela Ruși: 12 ofițeri și 1300 soldați, ca prizonieri, apoi 9 aruncătoare de mine și 11 mitraliere. Dela celelalte fronturi nu ni se comunică nimic mai deosebit.

NOUTĂȚI

Notificarea urcării tronului. Am fost anunțat, că cu notificarea surii pe tron a Maiestății Sale, Imperatului și Regelui nostru Carol, la curtea din Constantinopol și la cea din Sofia a fost încredințat Alteța Sa imperială și regală, Arhiducele Maximilian, fratele Maiestății Sale. Aflăm acum din ziarele din capitală, că Alteța Sa și-a împlinit misiunea aceasta, primit fiind cu multă afabilitate și cu onorurile cuvenite, atât în Constantinopol, cât și în Sofia, iar acum a sosit acasă, la Viena.

Protopresbiteratul Aradului vacanță. Consistorul plenar din Arad a decretat în sedință plenară din urmă de vacanță protopresbiteratul din Arad după seful său de până acum, părintele Vasile Beleș, să retrace din fruntea tractului, după un serviciu în delungat și binecuvântat de 41 ani, făcut bisericii. Da administrator protopresbiteral a fost instituit părintele Traian Văjianu, paroh în Arad.

Nou prefect de poliție în București. Ziari din Budapesta „Foaia Poporului Român” scrie, că cunoștește om de interes, profesorul universitar, Tzigara Samurcas, directorul Fundației Carol, a fost numit de guvernatorul general de poliție și înăreinat cu reorganizarea poliției românești din București. Noul prefect de poliție își îndeplinește sarcina aceasta cu cea mai mare energie, căutând să stimuleze cineaște, mituirea din sfinții poliție. Într-o singură zi a pedepsit 4 subcomisari, 12 serjeni și sergenți majori la căte 2-3 zile arest, facându-se aceștia vinovati de neglijență în serviciu și de procedeuri incorrecte. Profesorul Tzigara Samurcas a fost unul din aceia, cari în toamna anului trecut, pe vremea ocupației române a Brăsilului și a altor ținuturi din Ardeal, a fost înșecinat de guvernul român să adune obiectele de artă.

Armata americană. După informații pe care le primește „Az Est” prin Geneva din New York — presedintele statelor unite americane are de gând să-și formeze din voluntari o armată de cinci milioane soldați, bine echipați și bine instruși.

Să scumpit tutunul. In Austria s'a scumpit tutunul de nou, cam cu 30-50%. Si cu 20-30% s'a scumpit și la noi. Nu nimic, numai să se capete, — zic fumătorii!

La arme. După știrea dată de Gazeta Vecernă, consiliul de stat al regatului polonez va publica în curând un manifest, prin care națiunea poloneză e chemată la arme.

Averi căștigate prin înșelătorie. Într-o Berlin vorbește astăzi de înșelătorile mari ale doamnei Marta Kupfer. Venită la Berlin, fără nici un ban, în Februarie 1917. În scurtă vreme a făcut parale: putea să cheltuească pentru întreținerea saloanelor sale un sfert de milion de mărci pe an. Ea astăzi, dând faliment, doamna Kupfer care se bucură de un trecut furtunos, datorește suma de două milioane și jumătate creditorilor săi de toate categoriile. Într-acești creditori se găsesc și oameni săraci, cari, în dorul său de a se imbogăti repede, și-au dus economiile la întreprinderile Kupfer. Femeia aceasta a stiu să opereze cu agenți și cu documente falsificate, prin care „dovedește”, că i s'a încredințat furnizăriuri uriașe pe seama armatei. O legătură de agenți e în locul între public și casa Kupfer. Pentru treburi aceasta agenții au incassat între 100 și 50 de mii coroane; lumea însă alergă cu grămadă să-și ducă banii la instituția doamnei Kupfer, de unde sperau dobânzi

urișe. Unii depunean că 500.000 de mărci. Sunetele sănătoase folosesc pentru cumpărări de alimente și alte articole de furnizat, — dar s'au întrebuințat în mare parte și pentru luxul enorm al doamnei și domnișoarei Kupfer: zeci de mii au risipit pentru flori, juvaeruri, mese strălucite, fotografii, haine, pălări și a. Peste două sute de persoane au căzut jertfa înșelătorilor săratei femei, care astăzi e arestată. Față de pasivile sale de 2 milioane și jumătate, activele sunt abea de 60 de mii.

Profetire. Ziarii Ruskoia Volia comunică o declarație făcută de Sasonov, care e de părere că blocada va săli și pe neutrali să intervină în răsboi. Si dacă e să profetească, Sasonov poate să spună atâtă, că astăzi va obține pacea mult dorită în cel mult gase luni de zile.

Armata amazoanelor. Cum serie Daily Express, guvernul englez a lucrat planul, în intenția căruia pe viitor vor fi primite și femeile în serviciul armatei engleze și franceze. Ca probă are să se formeze o armată de 30 mii de femei, care între altele vor fi întrebuințate la automobile și la bătării.

Dela poșta. Circulația de pachete se face eară și nu mai o restricție, ca și înainte de 12 Februarie.

Confiscare de alimente. Din Fiume se anunță: Poliția fiumanea a făcut o cercetare pe la toate magazinele marilor negustori ai orașului Fiume. S'a constatat cu prilejul acesta, că în magazinele sus pomenite se găseau îngrămatide cantități mari de alimente: unt, conserve de carne, pești sărați, medicamente, droguri și a. Articolele acestea, în preț de mai multe mii de coroane, sunt confiscate. Negustorii, afându-se vinovați, vor fi pedepsiți.

Incep să înțeleagă. Este știut, că cetățeanul Angelei pana acum era obișnuit să se aducă din Australia grau, din Argentina carne, din Java cafea, din Japonia ceai, din China urez, din Italia și Spania portocale, din Africa smochine, și așa mai departe. Toate continentele li faceau servicii comerciale. Acum, în sfârșit, încep și englezii, oamenii cei mai răvnitori de mărire, să înțeleagă: ce va să zica și fi blocati și a trăi numai din produsele țării proprii. Libertatea marilor nu mai este un privilegiu englez, ci un interes comun al omenirii. Vor aduce și bărbății de stat ai guvernului Angelei, poate mai degrabă decat credem, că pacea este mai bună decat răsboiul.

O icoană din vremea răsboiului. Ziarii evrei N. Zürcher Zeitung primește de la corespondenții săi parisiști următoarea descriere a viații franceze din Februarie 1917: Jale, grăji și lipsă și-au făcut cuibul în palate și în colibe din Franța, în urma blocajelor neîndurabile a răsboiului. Oamenii simt, că pacea vine cu puși uriași, și că anul 1917 este ultimul an al cercarilor. În amintirea amare din răsboi ale parisienilor vor rămâne de sigur și săptămânilile acestea, reci și fără carbuni, când oamenii eleganți așteptau cu sacul subsuoră distribuirea cărbunilor în coridoarele dela operă. Lumea să se înfierbântă acum, în Februarie, numai în camera franceză, unde ministru Herriot, strămtorat de interpelatori, a exclamat: „Domnilor! Dacă aș avea cărbuni, vă asigur că bueuros i-aș duce eu însumi în spinare la casele particularilor”.

Ajutor pentru meseriași păgubiți prin invaziunea armatei României. Prin următoare: Camara brașoveană de comerț și industrie, facând pași necesari pentru a veni în ajutorul meseriașilor păgubiți prin invaziunea României, este astăzi în situația de a acorda în fapt acest fel de ajutor, în deosebi meseriașilor (măestrilor), cari au avut să suferă greu pe urma invaziunii amintite (au fost, bună oară, jafuiți, sau cu prilejul refugiați și au pierdut averea și a). De ajutorare se pot împărtăsi nu numai acest soi de meseriași, ci și familiile meseriașilor aflați în serviciul militar, precum și văduvele și orfanii lor, dacă au avut daune pricinuite de invaziunea României. Mici meseriași ai Sibiului, sau membrii familiei lor, cari doresc să primească acest ajutor, se pot îndrepta către Corporația industrială din orașul nostru, unde se primește înștiințările în zilele de 1 până în 7 Martie și 10 zilnic (și Dumineacă, în 4 Martie), dar totdeauna numai între orele 8 și 9 înainte de amiază. După 7 Martie nu se mai primește cereri. Se observă, că acțiunea aceasta de ajutorare nu stă în nici o legătură cu pașii întreprinși de Corporație la magistrat și la alte autorități în afaceri de aceeași natură, și că datele cuprinse în cereri se vor controla exact.

Nr 739/917 Bis.

(15) 1—3

Concurs.

Pentru intregirea postului de parch în comuna biserică Săcelul-Marmației se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Venitele impreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură și folosirea grădinei dela casa parohială;

2. 1200 cor. salar fix din fondul Rudolf, care se ridică dela cassa arhidiecezană în rate lunare anticipative;

3. venitele stolare dela credincioșii noștri (800 suflete).

Cerurile de concurs cu documente, cari să dovedească calificarea potențului, sunt a se înainta la Consistorul arhidiecezan în Oradea-mare până la terminul statorit.

Cel numit din partea Consistorului va trebui să rămână cel puțin 3 ani în aceasta parohie.

Nagyvárad (Oradea-mare), din săptămîna Consistorului arhidicezan ca senat bisericesc, ținută la 7 Februarie 1917.

Vasile Mangra,
arhiepiscop și mitropolit.

Oct. Costea,
secretar consist.

Nr 20/1917

(18) 1—3

Concurs repetit.

Pentru intregirea parohiei vacante de clasa III. Bulbuc cu filia Curpeni, în protopiatul Geoagiuului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele făsionate în coala B. pentru congrăd.

Concurenții să-și înainteze cerurile la subsemnatul oficiu în terminul deschis și să se prezinte în comună pentru a face cunoștință cu poporul (§. 33 Regulament).

Geoagiu, 17 Ianuarie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tracătului Geoagiu, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ivan Popovici,
protopop.

Nr 25/1917 prot.

(25) 1—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului al V-lea de învățător la școală noastră din Poplaca, protopresbiteratul Sibiului, se scrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt:

1. Salarul fundamental legal de cor. 1200 dela biserică cu intregire dela stat, respective salarul legal după anii de serviciu ai concurrentului.

2. Relut de cvarțir 240 cor.

Alesul învățător este obligat a înstrău elevii în căntările liturgice și a cânta cu ei la sf. Liturghie Dumineca și sărbătoarea. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferați. Pentru formarea unui cor de adulți va primi remunerație deosebită.

La postul acesta să concureze numai candidați, învățători sau învățătoare, cari pot imediat ocupa postul.

Cerurile de concurs să se înainteze subsemnatului în terminul deschis cu indicarea ubicării prezentă a concurrentului.

Sibiu în 14/27 Februarie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Sibiului.

Dr. Ioan Stroia,
protopresbiter.

3—8 (7)

Concurs.

Pentru intregirea postului de învățător la școală noastră confesională din Tâmpa (langă Piski), se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele anuale impreunate cu acest post sunt: salar fundamental 1200 cor., din care 600 cor. dela biserică, iar restul ajutor de stat votat cu rez. Nr. 147,331 din 1911 plus gradăunile de salar prescrise de lege. Apoi cvarțir în școală, grădină de legumi și leme de foc.

Alesul și indatorat a îndeplini și serviciul cantoral la utropie, liturghie etc., în special cântând cu elevi regulat răspunsurile liturgice în Dumineci și sărbători. Cei cu cunoștințe muzicale și capabili a face cor bisericesc sunt preferați.

Concurenții sunt obligați a se prezenta înainte de alegeră poporului spre a fi cunoscuți.

Cerurile de concurs se vor înainta subscrisului oficiu în terminul indicat.

Deva, la 2 Ianuarie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Deva în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopop.

Anunț.

Să redusă prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopal, dela 5 cor. la **2 cor.**

2. Memorialul arhiepiscopal și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**

3. Insemnările unui trecător. Crâmpene din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**

4. Desvoltarea primatului papal și influența lui asupra creștinății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

Librăria arhidicezana.

A apărut:

În editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. române

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluște-mă Dumnezeule” etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciunile înainte de împărtășirea cu s. cuminecătura ale marei Vasile și Ioan Gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătura; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei cruci.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidicezana**, și se vinde legată frumos, în coloane roșii, cu **60 fili.**

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revăzătorilor li se dă rabat **20%**.

În editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă**bisericii catolice și apostolice de răsărit**

revăzută la înșărcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania Ioan Mețianu.

Rezumatul e făcut pe baza textului cel mai autentic al scrisorilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlul: „Tὰ συμβολικὰ βίβλια”. Atena. 1883.

In această ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbei, pe lângă „Prefață” revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isoarele considerate, se publică și o parte din „Precurvăntarea” arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidicezana** și se vinde broșată, cu prețul de **2 cor. 50 fil.**

Revăzătorilor li se dă rabat **20%**.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidicezana** în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povestiri

de

E. Hodos.

Prețul 250 cor. + porto 20 bani.

„INAINȚAREA”,

bancă poporă, ca însoțire de credit în Nagyponor.

Convocare.

Membrii băncii poporale «Inaintarea» ca însoțire de credit în Nagyponor se invită la

a II-a adunare generală ordinăra,

care se va ține în 25 Martie st. n. 1917, la 2 ore d. a., în localul școalei gr. or. din loc, cu următoarea

1—1 (16)

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale, constatarea membrilor prezenți.
2. Raportul direcționii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1916.
3. Impărțirea profitului curat, absolutorul direcționii și al comitetului de supraveghiere.
4. Eventuale propuneri.

Din ședința direcționii, ținută în Nagyponor, în 18 Februarie 1917.

Vasile Bocșa m. p.,
preșident.

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1916. — Mérleg-számla 1916**Activă — Vagyon.**

december hó 31-én.

Pasiva — Teher.

	Cor. fil.	Cor. fil.
Cassa — Pénztár	4,918-82	Partașii — Üzletrésztek
Imprumuturi — Kölcsönök	5,660—	Depunerি — Betétek
Acții — Részvények	400—	Interese transitoare — Átmeneti kamatok
Hărtii de valoare — Értékpapírok	100—	Dare restantă — Adó hátralék
Mobilier — Felszerelés	371—	Venit curat — Tiszta nyereség
Amortizare — Felszerelési leírás	37—	
Magazinul de scânduri — Dézska raktár	430—	
Interese restante — Hátralékos kamatok	6-70	
Perdere din anul 1915 — 1915 évi veszteség	9-04	
	9-04	
	11,858-56	11,858-56

Contul Profit și Perdere — Nyereség- és veszteség-számla.**Credit — Követel.**

	Cor. fil.	Cor. fil.
Interese — Kamatok	585-49	Interese după depuneri — Betétek után kamat
Provizie — Jutalék	165-32	
Taxe de intrare	250-	Dare directă și comună — Állami és községi adó
Perdere din 1915 — 1915 veszteség	9-04	Competiția de timbru — Illeték
Venit dela scânduri — Dézska rakt. jöv.	175-37	Porto — Postadíj
		Spese de transport — Fuvar költségek
		Registre, imprim. etc. — Üzleti költségek
		Amortizare mobilier — Felszerelési leírás
		Profit curat — Tiszta nyereség
		1,087-22

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Vasile Bocșa m. p., **Ioan Vișă** m. p., **Victor Ciorbea** m. p., **Gavril Cristea** m. p.,
preșident. vice-preșident.

Iosif Birluț m. p.

Victor Birluț m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în ordine. — Alulirott felügyelőbizottság a fenti számlákat megvizsgáltuk és rendben találtuk.

Nagyponor, în 18 Februarie